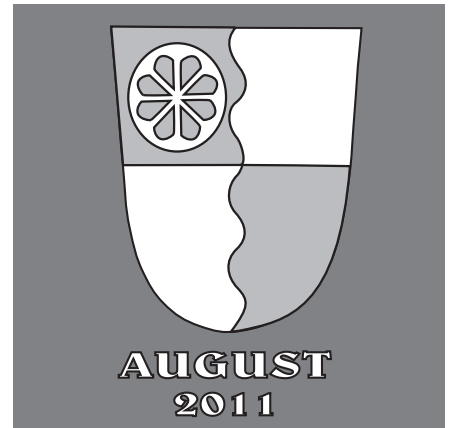

KOSE TEATAJA

KOSE VALLA INFOLEHT

Alles hämaras hakkavad silmad päriselt nägema,
õite värvid saavad puhtaks ja eredaks
enne öösse kustunist. Talinelgid, kollane roos,
seaherned ja kellukad.

Tuul on vakatanud ja taevas,
see luitunud, peaaegu märkamatu
tõttamiste ja toimetuste taust,
on äkki siinsamas latvade ja elektriliini kohal,
paistab läbi kaselehestiku ja vana maja katuse
kõiges oma sügavuses ja sinas; aida taga
süttib Veenus ja kaevukoogust paremal Jupiter,
kunagi kaks jumalat, nüüd kaks tähte.

Jaan Kaplinski

Foto autor R. Aguraiuja

SÜNNIPÄEVAD

85

HILJA-ROSINE ADRAT

75

HELMUT LEMMSALU, LUULE MALMI

70

HENN MARTSON

65

ANTS ARRO, MARE VILKI

60

LILIA LOOS, MAIE LUST,
HELDUR PÜVI, SERGEI SATJUKOV

SÜNNID

JAKO VILBA

ITI VAHER

JAN-HENDRIK KÜBAR

JAKO VILLEMS

MARI-ANN MÄRDIMÄE

MARGARET TÕRUKKE

LIISA MIKAELA KEROLA

ÕNNITLEME!

VALLAVANEMA VEERG

Märkamatuult on kätte jõudnud august. Nii nagu eelnevates lehtedes lubatud, teen nüüd ülevaate valla tegemistest ja toimetamistest 2011 aasta esimeses pooles.

Kuue esimese kuu jooksul on valla eelarvesse laekunud 2 474 032 eurot ehk siis 53,5%. Kõige suurem tuluallikas - üksikisiku tulumaks on laekunud 1 387 442 eurot. See summa moodustab 107,5% möödunud aasta sama perioodi laekumisest. Kogu üksikisiku tulumaksu tõusu oleme planeerinud 2011 aastal 5,3%. Seega pärast kuute kuud oleme tulumaksu laekumisega graafikus.

Samuti on suurenenud valla maksumaksjate arv, mis on juuni lõpuks tõusnud 2484-ni. Kose valla maksumaksja keskmine sissetulek esimesel poolaastal oli 802 eurot (12 548 krooni).

Esimese kuue kuu jooksul on töötute arv olnud stabiilne ja juuni lõpuks isegi veidi langenud 130 inimeseni. Töötuse kõrghetkel oli see arv meie vallas 268. Kõik see annab lootust valla 2011 aasta eelarve tulude laekumise täitmiseks.

Kulude osas on ainukeseks mureks endiselt valla teedele eraldatud vahendite nappus. Esimese kuue kuuga on kulunud 159 282 eurot. See summa on 38 000 euro võrra suurem kui terveks 2011 aasta teede hoolduseks valla eelarves vahendeid kokku. Seega kogu eelarve reserv ja võimalikud ülelaekumised on läinud ja lähevad ka edaspidi teede hoolduse kulude katteks.

Tallinn-Tartu mnt. Aruvalla-Kose teelõigu projekteerimis-ehitushanke projekteerimis-töödega on alustatud. On toimunud esimesed koosolekud ning arutelud. Ehitustööd peaksid jõudma, vastavalt sõlmitud lepingule, lõpule august 2013.

Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli fassaadi soojustamise ja renoveerimise osas on samuti edasiminekuid. Artikli kirjutamise hetkel käivad projekteerimistööd ja kohe-kohe kuulutab AS Riigi Kinnisvara välja hanke fassaaditööde teostamiseks. Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kooli fassaad peaks olema renoveeritud oktoobri lõpuks 2011.

Juuni lõpupäeval rahuldati KIK-i poolt OÜ Kose Vesi taotlus Vardja küla veetrasside uuendamiseks. Hange ehitaja leidmiseks on väljakuulutatud ja kui kõik õnnestub, siis saab Vardja küla uued veetrassid veel selle aasta jooksul. See omakorda peaks parandame tunduvalt vee kvaliteeti.

Täna käivad täie hooga remonditööd Kose Gümnaasiumi vana korpuse koridorides ja söökla köögis. Tööd peavad valmis saama uue õppeaasta alguseks. Nende tööde osaline rahastamine toimub programmist "Hasartmängumaksust toetused regionaalsetele investeeringutele"

U-M Soojus planeerib ka 2011 aastal soojatrasside vahetust Kose-Uuemõisas. Samuti jätkatakse tööd katlamajade renoveerimise suunal. Endiselt on siht võetud elektri ja soojuse koostootmisjaamade paigaldamisele Kose-Uuemõisa ja Kosele. Koostootmisjaamadel on kütteks hakkepuut.

Juuli alguses toimus järjekordne LEADER programmi raames esitatud projektide hindamine. Kose valla kolmas sektor, ettevõtted ja vallavalitsus esitasid kokku 12 projekti milledest ka enamus said rahastuse. Nii toimuvad peagi LEADER programmi toel jalgteede remont Kose kalmistul, planeerimistööd Kose-Risti krossirajal, turismiedendamine Oxforell OÜ-s, tootmise laiendamine Mööbel Sinule OÜ-s, Tuhala kiriku kellasüsteemi uuendamine. Toetust sai ka Kose vallavalitsus valla 20 ndaks aastapäevaks valmiva raamatu koostamiseks, MTÜ Kose Kunstikeskus ja MTÜ Tammiku Töökoda. Järgmine voor on planeeritud oktoobrisse ja siis on jälle kõigil võimalus taotlusi esitada. Eriti on oodatud ettevõtete taotlused. Ettevõttel, kelle töötajate arv on alla 10 ja käive alla 2 mln EUR on võimalik toetust saada kuni 31 955 EUR. Loomulikult lisandub sellele veel omaosalus. Täpsemat infot saab LEADER programmi Kose valla esindaja, abivallavanem Merle Pussaku käest. Kahjuks on ka negatiivseid asju. Mitte kuidagi ei suuda Kehra mnt. rekonstrueerijad oma töid lõpetada. Kose vald on esitanud oma pretensioonid TREV-2 -le ja ka tööde tellijale - Maanteeametile, kuid artikli kirjutamise hetkeks on enamus puudusi kõrvaldamata ja suured vihmasajud toovad järjest uusi puudusi esile. Seni kuni puudused pole likvideeritud Kose valla esindajad ka tööde vastuvõtuaktile alla ei kirjuta.

Veebruaris regionaalministri poolt väljakuulutatud „Kergliiklusteede Toetuskeem“ on samuti jõudnud otsusteni. Kahjuks ei õnnestunud vallavalitsuse poolt kirjutatud projektile rahalisi vahendeid saada. Üleriigiliselt rahastati ja kanti põhinimekirja 16 projekti. Taotlusi esitati 96. Kose valla projekt kergliiklustee rajamiseks Koselt Kose-Ristile arvati Siseministeeriumi komisjoni poolt kergliiklusteede kava reservnimekirja. Reservnimekirja rahastatakse tingimusel, et põhinimekirja projektid odavnevad, jäävad ellu viimata või toetuskeemi jaoks leitakse lisavahendeid.

Sellised on siis täna teadaolevad arengud Kose vallas lähitulevikus. Kaugemate sihtide seadmiseks alustas volikogu 6. mail valla arengukava läbivaatamist ja kaasajastamist. Arengukava koostamise käigus oli kolm

seminari, kus osalesid valla allasutuste, kolmanda sektori ja ettevõtjate esindajad. Nende seminaride käigus valmis investeeringute kava projekt, mis oli üleval ka valla kodulehel. Kuni 01.augustini oli kõigil vallakodanikel võimalus oma ettepanekuid teha. Täna siinkohal kõiki allasutuse juhte, kolmanda sektori aktiviste ja ettevõtjaid ning vallakodanikke, kes andsid oma panuse valla arengukava koostamisse, kes mõtlesid kaasa ja seega andsid oma panuse valla tulevikku. Suur, suur tänu Teile. Nüüd arutatakse avalikustamise ajal saabunud ettepanekud läbi ja arengukava läheb augustikuu volikogu istungile esimesele lugemisele.

Tänaseks ei ole meil veel vastust ujula jõusaali renoveerimise projektile. Seega tegemisi ja toimetamisi jätkub ka edaspidiseks. Edasiste toimetamistega ja tegemistega hoiame vallarahvast kindlasti kursis järgnevas Kose Teatajates.

Vello Jõgisoo
vallavanem

LUSIKAPIDU KOSE VALLA LAPSEVANEMATELE

Laupäeva, 16.juuli ennelõunal oli Oru lasteaed Mesimumm maja signat-saginat täis. Toimus järjekordne Kose valla sündide pidulik tähistamine – Kose vallavanema vastuvõtt. Seekord oli kutsutud 8 tüdrukut ja 9 poissi koos vanematega. Noori lapsevanemaid õnnitlesid Kose Vallavolikogu esimees Astrid Ojasoon ja Kose abivallavanem-maanõunik vallavanema ülesannetes Merle Pussak. Pisipõnn sai kingituseks hõbelusika, millel Kose valla vapp ja tema nimegraveering, ema-isa teemakohase õnnitluskaardi ning lille. Eesti Vabariigi Kultuuriministeeriumi poolt edastati lapsele kingitus – raamat „Las laps loeb“. Kontsertkavaga esinesid Oru lasteaed Mesimumm lapsed. Vastuvõtt lõppes ühises kringli – kohvilauas.

Järgmine vastuvõtt toimub oktoobris.

Tänu Oru lasteaed Mesimumm perele lahke kaasabi eest ürituse korraldamisel! Tänu Oru lasteaed Mesimumm kokatädile maitsva, ahjusooja kringli küpsetamise eest! Aitäh Mesimummi laululapsed ja õpetajad Marika Rohtsaar, Gerli Kull. Aitäh, Ruth, kauni kalligraafilise kirja eest!

Liivi Siht, haridus – ja kultuurinõunik

AMETISIKUTE MAJANDUSLIKE HUVIDE DEKLARATSIOONID

Vastavalt korruptsioonivastase seaduse §-le 15 ja Kose Vallavolikogu otsusele nr.160 22. mai 2008.a. kuuluvad avalikustamisele Kose Teatajas volikogu ja vallavalitsuse liikmete andmed.

Korruptsioonivastase seaduse § 14 lõike 4 alusel vallavolikogu esimees ja vallavanem esitavad deklaratsiooni siseministrile.

Sama seaduse § 15 lõike 2 alusel vallavolikogu esimehe ja vallavalitsuse juhi deklaratsiooni andmed avaldatakse Riigi Teatajas.

VOLIKOGU JA VALLAVALITSUSE LIIKMETE MAJANDUSLIKE HUVIDE DEKLARATSIOONID

Nimi; Töökoht, amet; Kinnisvara; Registrisse kantud autod, vee- ja õhusõidukid ; Aktsiad, osad ja muud väärtpaberid; Pangaarved ; Varalised kohustused.

Margus Proos; OÜ Kose Vesi; juhataja; Maatulundusmaa Kose vallas, Karla külas, nr 5115 ; 1/2 elamumaad Kose vallas nr 18301; HONDA CRV; OPEL ASTRA; Swedbank, Varahaldus; väärtpaberi portfelli koguväärtus 1493282.- EEK; Swedbank 2 arvelduskontot; Swedbank 2 väärtpaberikontot; Swedbank 88120,20 EUR

Tõnno Tiis; Tänavapuhastuse AS ; Tallinna osakonna juhataja; Elamumaa Kose vallas 33701:002:0659; ei ole; SANTROX OÜ osakud koguväärtus 13400.-; Swedbank; arveldusarve , 1; SEB pank; arveldusarve , 1; ei ole.

Kalle Porman; Radix Hoolduse OÜ; juhataja; Kullilepiku 33701:001:0314 ; Lepiku 33701:001:0198; ; Lepiku II 33701:001:0184 ; Otsa 33701:002:0923 ; Otsa 33701:004:0721 ; Peetri 3 33702:002:0149; Pikk 19 b 33702:003:1060 Rabapardi 33701:001:0365; Respo haagis 1351 reg. 090 UHB; Veesõiduk VLF 802 Bayliner; 195 BR; Kose Parkla OÜ koguväärtus 1 278 EUR; Porri ja KO OÜ koguväärtus 2 556 EUR; Kehra Parkla OÜ koguväärtus 2 556 EUR; Swedbank ; arveldusarve, 1; SEB Eesti Ühispank, arveldusarve, 1; Ei ole.

Merike Kummel; ; Elamu Kose vallas, Kose alevikus; puuduvad; puuduvad; Swedbank ; arveldusarve , 2;; SEB Eesti Ühispank, arveldusarve , 2; ei ole.

Valdur Oks; töövõimetus; Elamu Kose vallas, Kose alevikus; 33702:002:0373; Kaupluse hoone Kose vallas, Kose-Uuemõisa alevikus; 33701:002:0500; Peugeot-Boxer 1998; Volvo 1995; ei ole; Swedbank ; arveldusarve, 1; Swedbank; 8000 EUR eluasemelaen

Tiia Rodi; Kose Kunstikool, Kose Kunstikeskus ; juhataja, õpetaja; ei ole; Toyota Yaris 2006; ei ole; Swedbank 2 hoiust; 1 arveldusarve ; Nordea pank 1 hoiust; ei ole.

Arno Pavel; pensionär ; Põllumaa Viljandimaal, Tarvastu vallas nr 864; Kinnistu Saue vallas nr 5589; Korter Tallinnas nr 29033; UAZ 469 maastur 1978; ; Swedbank; arveldusarve, 1; SEB; arveldusarve, 1; SEB Eesti Ühispank, 250 000 EEK; Swedbank käendusleping 150 000 EEK.

Irina Meinvald; Kose Vallavolikogu liige ; Kose Vallavalitsus; ei ole; ei ole; ei ole; Swedbank; arveldusarve, 1; Ei ole.

Andrus Jõffert; OÜ Kristoke ; tegevjuht; Korter, Kose vallas, Kose alevikus; ei ole; OÜ Kristoke koguväärtus 240 000.- EEK; Estlive OÜ koguväärtus 20 000.-EEK; Swedbank arveldusarve , 2; Nordea Pank arveldusarve, 1; Ei ole.

Aksa Veinpalu; OÜ Kose Perearstikeskus; juhataja; Elamumaa, Kose vallas 33702:002:0520; maatulundusmaa Jõgeva mk. Kasepää vald 6571:002:2752; 2753; 2751 (abikasaga ühisvara); kaubik UAZ 1991; VW Passat 2004 (kaasomand); ; paat Bella 1995 (kaasomand); paat Meri Max 2000 (kaasomand); paat Assol 1992 (kaasomand); Kose Perearstikeskus OÜ, koguväärtus 40 000 krooni; (ühisomand); Swedbank; arveldusarve, 1; SEB Eesti Ühispank, arveldusarve, 1; Ei ole.

Aarne Puistama; Kose Vallavalitsus; Kose Gümnaasium, direktor; Korter Kose vallas, Kose alevikus ; Garaaž Kose vallas, Kose alevikus; Ford Focus 2004; Ford Sierra 1991; ; Swedbank; arveldusarve, 1; Nordea pank; deposiit , 1; Ei ole.

Eero Leedmaa; K.U.Mell AS; juhatuse esimees; ei ole; ei ole; K.U.Mell AS aktsiad koguväärtuses 1600.- EEK; OÜ Toomatare osakud koguväärtuses 20000.- EEK ; OÜ Eleet Invest osakud koguväärtuses 40000.- EEK; Swedbank deebetarve; SEB pank deebetarve; Swedbank kreditarve; Ei ole.

Eerika Kesküla; Tervis.E.Ke OÜ ; perearst/OÜ juhataja; eramu Kose , Kalda 2A; korter Kose , Kodu 16 - 2; ei ole; ei ole; Swedbank , arveldusarve; SEB, arveldusarve; ei ole.

Ülo Roosnurm; pensionär; kinnistu Kose vallas, Karla külas 33701:004:0295; korter Kose- Uuemõisas 33701:002:0080; VW 1995; ei ole; Swedbank; arveldusarve , 1; ei ole.

Timo Nikitin; K.U.Mell ; abitöoline; korter Viljandis Väike 4-3 (kaasomand); ei ole; ei ole; Swedbank; arveldusarve, 1; Swedbank 85 000.- EEK õppelaen; Swedbank 155 000.- EEK kodulaen.

Vello Kivistik; OÜ Kuivajõe Farmer; Nõukogu esimees-loomakasvatusjuht; kinnistu Kose vallas Saula külas 33701:002:0163; ei ole; OÜ Kuivajõe Farmer osakud koguväärtuses 12 000.- EEK; OÜ Talukivi Äri osakud koguväärtuses 10 000.- EEK; Swedbank; arveldusarve, 1; Swedbank hüpoteek 500 000.- EEK; Swedbank laen 11373,70 EUR.

Jüri Anissimov; SA PERH ; ülemarst osakonna juhataja; maatulundusmaa Jõgeva mk. Kasepää vald; 6571:002:2752; 2753; 2751; kaubik UAZ 1991 (ühisomand); VW Passat 2004 (ühisomand); paat Bella 1999; Assol 1998; Meri Max 2000 (ühisomand); OÜ Kose Perearstikeskus osakud ; koguväärtuses 40 000.-EEK (ühisomand); Swedbank; hoiuarve, 1; SEB; hoiuarve, 1; ei ole.

Alvar Kasera; Reval Kinnisvara OÜ ; juhatuse liige; 1/2 elamumaad Kose vallas nr 2067402; maatulundusmaa Kolga-Jaani vallas Viljandis nr.2980139; Maatulundusmaa Kõuel, nr 9085502; korter Tallinnas nr. 4194501; Garaaž Tallinnas Nr 4194801; korter Tallinnas nr. 16240601; korter Tallinnas nr.1624501; ei ole; Flaterna OÜ osakud koguväärtuses 40 000.- EEK; Swedbank; arveldusarve, 1 ; SEB; arveldusarve, 1; Sampo Pank; väärtpaberi arve , 1 ;

arveldusarve 1; Nordea Bank Finland Plc ; Eesti Filiaal; arveldusarve, 1; SEB Eesti Ühispanga käendusleping; 285 000 krooni; Swedbank AS 31 256.- EUR; SEB AS 147 159.- EUR; Nordea Bank Finland Plc; Eesti filiaal 168 492.- EUR.

Külli Raamat; Kose Vallavalitsus ; toitlustusjuht;; elamumaa, Metsa tn. 20 (ühisomand); elamumaa, Välja tn 2-13 (korter, ühisomand); VW Golf 2002 (ühisomand); haagis Brentex- Treiler 2009(ühisomand); ei ole; Swedbank 2 arvet; SEB Pank 1 arve; ei ole.

Uno Silberg; Kose Vallavolikogu ; liige; Elamumaa 2 920 m2 Põlvamaa, Mikitamäe vald, Lüübnitsa külas nr 1331338; Ühisomand: Maatulundusmaa 2,94ha Lääne- Virumaa, Väike Maarja vald, Triigi küla nr. 2522531(Uno Silbergi osa 0,5); Elamumaa 2853m2 ja 229m2 Põlvamaa. Mikitamäe vald, Lüübnitsa küla nr. 1997938; Elamumaa 4803m2 Ida-Virumaa, Tudulinna vald, Oonurme küla nr. 4372802; Citroen Xcara 2,0 2004; Respo haagis 2006; sõiduauto Citroen C4 VTS 2,0 2006; puuduvad; Swedbank arveldusarve; AS Hansa Liising Eesti sõiduauto AUDI S3 FSI QUATTRO 2,0 2008 ; 15 746 eurot; Swedbank hüpoteeklaen 1 539 eurot.

Piret Aavik; ; Elamumaa Kose vallas, Ravila alevikus nr 3794902; maatulundusmaa Pala vald , Perametsa küla nr. 1830335 ; 1/2 maatulundusmaa Väike - Maarja vald Triigi küla nr. 2522531; (ühisomand); puuduvad; puuduvad; Swedbank arveldusarve, 1; ei ole.

Eha Sepp; Kose Vallavolikogu ; volikogu liige; elamu Kose vallas nr.7548502; Korter Tallinnas nr.15113101; ei ole; ES Arvestuse OÜ osakud koguväärtuses 40 000.- EEK; Toomatare OÜ osakud koguväärtuses 12 000.- EEK; Swedbank pensionifond 56 200.- EEK; Swedbank; arveldusarve, 1; SEB pank; arveldusarve, 1; SEB pank eluasemelaen 506 995.- EEK; SEB pank hüpoteeklaen 165 657.- EEK.

Aivar Pohlak; Kose Vallavolikogu; volikogu aseesimees; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.59933; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.83233; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.116933; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 126033; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.126533; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 129533; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 144333; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.144533; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 145233; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 166333; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.176333; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.186233; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 186333; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 186433; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 186533; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr.186633; maatulundusmaa Pühalepa vald Hiiumaa nr. 507433; maa Kose vallas nr. 12241602; maa Kehtna vallas nr. 12241902; ei ole; Artnet Grupp OÜ osaku 80%; Swedbank; arveldusarve , 1; ei ole.

Vallavalitsuse liikmed:

Joe Tamme; ehitusnõunik; korter Kose alevikus nr. 6915302; sõiduauto BMW 1983; sõiduauto VW 2002; osakud koguväärtuses 1 086,50 EUR; Swedbank 1 hoiuarve; Swedbank laenujääk 20685,57 EUR.

Merle Pussak; abivallavanem- maanõunik; elamumaa Kose vald Kose alevik nr. 13929402; ei ole; ei ole; SEB 1 arveldusarve; Swedbank 1 arveldusarve; SEB eluasemelaen laenujääk 17 579,00EUR; SEB eluasemelaen laenujääk 22 661,48 EUR.

Merike Pihla; sotsiaalnõunik; korter Kose vallas Kose alevikus nr. 62144; ei ole; ei ole; Swedbank 1 arveldusarve; ei ole.

Liivi Siht; haridus- ja kultuurinõunik; korter Kose vallas Kose alevikus; ei ole; ei ole; Swedbank 1 arveldusarve; ei ole.

Ellen Pärm; finantsjuht; kinnistu Kose alevikus nr. 27633; ei ole; ei ole; Swedbank 1 hoiuarve; SEB 1 hoiuarve; ei ole.

Kätlin Iljin; vallasekretär; volikogu sekretär; elamumaa Kose vallas Krei külas (ühisomand) ; elamumaa Karksi vallas Polli külas (ühisomand); ei ole; ei ole; Swedbank 1 arveldusarve; Swedbank 1 krediidiarve; SEB käendusleping 17 500 EUR; AS SEB Liising sõiduauto Nissan liising 10 470,66 EUR.

VABANDUS

Vabandan Uno Silbergi ja teiste volikogu liikmete ees juulikuu Kose Teatajas avaldatud AMHD-e kokkuvõtetes esinenud trükivigade ja sisuliste ebatäpsuste pärast.

Revisjonikomisjoni esimees
V.Kivistik

Eesti lipp kuulub meile kõigile ning seepärast ei ole ükskõik, kuidas seda kasutatakse. Eesti lipu kasutamise põhimõtted ja üldnormid on Riigikogu sätestanud seadusega. Õigusaktiga kehtestatud Eesti lipu kasutamise korra järgimine väärtustab, lihtsustab ja ühtlustab sinimustvalge lipu kasutamist. Samas ei ole need reeglid mõeldud piirama Eesti lipu kasutamist.

Hiljuti pöördus üks vallaasutus Riigikantselei poole küsimusega, kas erakorralisel lipupäeval võib lipu heisata ka hiljem korras ettenähtud ajast. Nimelt oli Riigikantselei edastanud kõikidele riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele erakorralise lipupäeva teate, milles märkisime ära lippude heiskamise aja. Vastav teade jõudis aga asutuse lipuheiskajani peale teates märgitud aega. Mida sellisel puhul teha? Kas heisata lipp peale lippude üldist heiskamisaega või jätta lipp heiskamata?

Lipu heiskamise mõte

Eesti lipu heiskamisega anname teada oma isiklikest rõõmu- ja kurbusepäevadest, samuti ühisest väärtuspildist ja minevikukogemusest. Näiteks heiskame sinimustvalged lipud pulmade, sünnipäevade, suguvõsakokkutulekute puhul – sellega teavitame oma kodukanti perekondlikest sündmustest. Lipu heiskamisel leinalipuna väljendame kaastunnet. Aga näiteks vabariigi aastapäeval või emadepäeval heiskame lipud ühtsustunde väljendamiseks: meile kõigile on oluline Eesti Vabariik, selle väljakuulutamise ja selle põhiseaduslikud väärtused.

Lühidalt: Eesti lipu heiskamisega väljendame meile olulisi tundeid, sõnumeid ja mõtteid.

Reeglid lihtsustavad lipu kasutamist

Eesti lipu kasutamise korra sätestab seadus. Täpsemaid suuniseid Eesti lipu igapäevaseks kasutamiseks annab hea tava, milles on selgitatud lipu kasutamise niinimetatud ideaaljuhte. Ikka selleks, et teada, kuhu poole püüelda ja millest eeskuju võtta. Tava arvestab ka rahvusvaheliselt ja ajalooliselt välja kujunenud lippude kasutamise traditsioonidega. Kuid ei seadus ega hea tava anna vastuseid kõikidele lipu kasutamise üksiküsimuste kohta. Seepärast tulebki appi võtta ka terve mõistus.

Eesti lipud heisatakse üldjuhul päikesetõusul või kell kaheksa. Kuid näiteks suguvõsa kokkutulekul on paslik lipp heisata hoopis kokkutuleku alguses. Seadus ega hea tava ei kõnele sellest midagi.

Järeldus

Eesti lipu heiskamisel on kokku lepitud üldistes reeglites. Reeglite eesmärgiks on väärtustada ja lihtsustada lipu kasutamist, mitte aga pärssida seda. Kui neist kokkulepitud reeglitest ei ole võimalik kinni pidada, siis tasub lipp ikkagi heisata. Näiteks kui lipud heisatakse lipupäeva hommikul kella kaheksaks, aga teie saate lipu heisata alles kella üheksaks, siis on korrektne, et heiskate lipu kell üheksa ehk esimesel võimalusel. Sest oluline ei ole ju lipu heiskamise täpne aeg vaid lipuheiskamine ise ja sellega väljendatav mõte. Oluline on veel, et lipp oleks puhas ja terve ning lipuvardale või –mastile sobiva suurusega.

Gert Uiboaed

Riigikantselei sümboolikanõunik

Eesti lipu kasutamise meelespea

- Igaüks võib heisata Eesti lipu
- Heiska Eesti lipp pidupäevadel
- Suhtu lipusse austusega
- Heiska lipp päevavalguse ajaks
- Jaaniõhtul Eesti lippu ei langetata
- 24. veebruaril, 23. juunil ja 20. augustil heisatakse Eesti lipp kõikide elu-, äri- ja büroohonetele.

Vaata lisaks

Eesti lipu kasutamisest Riigikantselei veebilehel valitsus.ee/eestilipp

KOOSTAMISEL ON KOSE VALLA TERVISEPROFIIL

Lisaks valla arengukava uuendamisele on esmakordselt koostamisel ka Kose valla terviseprofiil. Paikkonna terviseprofiil on arengudokument, mis aitab kaardistada kohalike elanike tervise olukorda ja seda mõjutavaid tegureid.

Terviseprofiili abil saab määratleda paikkonna peamised probleemid, sekkumist nõudvad valdkonnad ja vajalikud tegevused. Hetkeolukorra kaardistamine annab edaspidiseks võimaluse analüüsida, kas olukord on paranenud, halvenenud või püsib stabiilsena, samuti võrrelda teiste paikkondadega. Valla(rahva) tervisenäitajateks loetakse sotsiaalseid, majanduslikke ning keskkondlikke tegureid. Neid analüüsid on võimalik välja tuua probleeme ja vajadusi ning pakkuda tegevusi, mis viivad tervise ja heaolu paranemisele.

Teadmine tegelikust olukorrast võimaldab edaspidised tegevused suunata õigesse kohta ning kulutada nappe vahendeid otstarbekamalt ja tulemuslikumalt.

Esialgu on planeeritud kaasata terviseprofiili koostamisse kõik valla allasutused, perearstid, konstaabel. Näiteks koolidest võiksid osaleda lisaks pedagoogide esindajale tugispetsialistid (psühholoog, sotsiaalpedagoog, logopeed, kooliõde) ja ka ametiühingu usaldusisik ning hoolekogu esindaja. Ka Statistikaamet kogub väga erinevaid tervist puudutavaid andmeid, mida on võimalik võtta välja Kose valla täpsusega ning seejärel võrrelda näiteks Harjumaa keskmisega jne. Loomulikult ei kuulu avalikustamisele konfidentsiaalsed andmed.

Usun, et ka allasutuste jaoks on terviseprofiili koostamine ühest küljest huvitav ja teisalt arengu planeerimiseks vajalik tegevus. Täiskasvanu tervislik või ebatervislik eluviis on küll isiklik valik, kuid ebatervislik töökeskkond ning -tingimused võivad sõltuda suurel määral muudest asjaoludest.

Tervist mõjutavad:

- Vanus, sugu, pärilikud tegurid
- Individuaalne käitumine ja eluviis
- Sotsiaalne ja kogukonna mõju
- Elamis-, õppimis- ja töötõingimused
- Üldised ühiskondlikud tingimused

Töörühma esimene seminar on planeeritud augusti lõppu. Kõigile allasutustele antakse täpne info e-posti teel.

Astrid Ojasoon
Kose Vallavolikogu esimees

TUBAKAS VÕI TERVIS?

27. mail 2011. korraldas Tervise Arengu Instituut koos Eesti tervist edendavate haiglate võrgustikuga Tallinnas Viru hotelli konverentsikeskuses rahvusvahelise konverentsi „Tubakas või tervis Eestis“.

Konverentsil andis Maailma Terviseorganisatsiooni esindaja ülevaate eelmisel aastal Eestis läbi viidud tubakakontrolli tulemustest. Vaatluse all oli ka Eesti tubakaseadus ning selle täitmise järelevalve. Ettekannetega esinesid Eesti tunnustatud eksperdid koos kolleegidega Saksamaalt ja Iirimaaalt.

31. mail tähistas kogu maailm traditsioonilist tubakavaba päeva, mille eesmärk oli inimestele meelde tuletada tubaka tarbimisega seotud ohtusid. Konverentsil toodi positiivsena esile Eestis toimiv suitsetamisest loobumise nõustamise võrgustiku olemasolu kabinettide kujul (kabinetid/ kliinikud) ja meditsiinilise nõustamisteenuse osutamine, millesse on kaasatud ka perearstisüsteem.

Ettepanekud tubakakontrolli saavutamiseks olid näiteks sigarettide müügi viimine ainult spetsiaalsetesse kauplustesse, sigarettide ja lahtise tubaka aktsiisi erinevuste võrdsustamine. Saksamaa eksperdi hinnangul on

avaliku koha siseruumides spetsiaalse suitsetamisruumi tekitamine kallis viga ja need tuleks kaotada. Lisaks soovitati keelata

mootorsõidukites suitsetamine. Sõidu ajal tekivad riskid tähelepanu hajumise tõttu, samal ajal on raske jälgida teed ning hõõguvat koni, kui see juhtub maha kukkuma. Tihti on autos lapsed ja teised mittersuitsetajad. Suitsetamist sõidu ajal peetakse veel ohtlikumaks, kui mobiiltelefoniga rääkimist, mis 1. juulil jõustunud uue liikluseadusega keelustati.

Eksperdid väitsid, et tubakasuitsetamise terminit peab nimetama igas kontekstis vähkitekitavaks nii suitsetajale endale kui ka tema läheduses viibijatele. Suitsetamisest loobumise teema juures jäi kõlama nõustajate poolt enim soovitatav suitsetamisest loobumise „külma kõhu“ meetod, st päevapealt täielikult loobumist igast tubakatootest. Sest nii nagu ka teiste sõltuvuste puhul käivitab isegi väike annus nikotiini ajus uuesti sõltuvusprotsessi.

Konverentsil käsitleti suitsetamist ka naiste ja meeste erisusi esile tuues. Meeste ja naiste suitsetamise põhjused on erinevad. Naised toovad peamiselt välja kaks ettekäänat – aitab ülemäärase stressiga paremini toime tulla ja kehakaalu kontrolli all hoidmine. Spetsialistide selge sõnum on, et suits ei vähenda närvilisust ja stressi ning et see on müüt ja pikemas perspektiivis tegelikult süvendab stressi, mis võib kergesti muutuda depressiooniks. Suitsetamisest loobumisel võib ilmneda kehakaalu tõus, kuid see on enamikul juhtudel ajutine ja paari kuu jooksul saavutatakse taas endine kehakaal. Kehakaalu tõusu võib tingida suurenev söögiisu ja sellest tingituna sigareti suitsetamise asendustegevusena söömine, samas ka organismi ainevahetuslikud muutused.

Euroopa 30 riigi omavahelises võrdluses oli Eesti tubakatoodete tarvitamise ennetamises 2007. aastal 11. kohal ning 2010. aastaks langesime 8 koha võrra. Peale Eesti ja Rumeenia on teised riigid oma positsioone parandanud.

Rahvatervise eksperti Andrus Lipand on öelnud: „Suitsetamine on kasulik äri. Ükski teine põllumajanduskultuur ei anna oma hektarisaagilt nii suurt kasumit kui tubakas. See on üks põhjus. Teine põhjus on see, et tubaka sees on nikotiin, mis märkamatu kiirga kiirgades tekitab inimeses sõltuvuse. Närvimürk nikotiin, mis on väga tugeva sõltuvust tekitava toimega, on tugevam kui heroiin või mis tahes muu narkootikum, lihtsalt tema toime on aeglasem.“ Seega on tubakatootjate huvi suunatud puhtalt kasumile. Konverentsil öeldi kindla sõnaga välja, et tubakatootjate sihtmärk on naised, kui kõige truumad tarbijad. Miks? Sellepärast, et naistel tekib sõltuvus võrreldes meestega erinevatest sõltuvusainetest palju kergemini. Statistiliselt langeb suitsetavate naiste osakaal kogu maailmas aeglasemalt kui meeste puhul.

Mõned faktid tubaka tarvitamise kohta:

- Tänapäevaseid sigarette töödeldakse kemikaalidega, et muuta kibedat ja viha tubakat suitsetajale mõnusaks ja pehmeks.
- Suitsetamine on krooniline haigus, 70% igapäevasuitsetajatest soovib sõltuvusest vabaneda, aga see õnnestub vaid 25%-l.
- Kui suitsetad aasta ringi iga päev ühe paki sigarette, jääb sinu kehasse 0,5 l tõrva, vähemalt 75% sellest säilitatakse kopsudes.
- Aastas kulutab igapäevasuitsetaja umbes 900 eurot (14 000kr) sigarettidele. Aktsiisi tõustes veelgi enam.
- Suitsetamisel satub organismi üle 4000 keemilise ühendi ja aine, millest rohkem kui 40 soodustavad vähkkasvaja teket.
- Tubakas tapab Euroopas ühe inimese iga 48 sekundi järel.
- Maailma Terviseorganisatsiooni andmetel suri 2010. aastal kogu maailmas 6 miljonit inimest tubakasurma, kellest 600 000 on kaudsed ehk passiivsed suitsetajad (perekonnaliikmed, töökaaslased, mittersuitsetavad sõbrad jne).

Artikli koostamisel on kasutatud konverentsi „Tubakas või tervis Eestis“ materjale.

Astrid Ojasoon
Kose Vallavolikogu esimees

KUULSUS KOSE-UUEMÕISAST PAVEL BELIKOVI 100. SÜNNIAASTAPÄEVAKS

Tänavu 29. juulil tähistab rahvusvaheline üldsus Pavel Belikovi 100. sünniaastapäeva. Eesti Roerichi Selts korraldab sel puhul 28.07.2011–31.07.2011 Tallinnas koostöös S. Roerichi nimelise Rahvusvahelise Roerichi Seltside Nõukogu ja Humanistlik-Isiksusliku Pedagoogika Ühendusega Eestis ning N. Roerichi nimelise Rahvusvahelise Keskus-Muuseumi toetusel rahvusvahelise foorumi "Inimkonna tulevik – Kultuuri õitseng."

Mäe, nagu inimesegi suurust, on raske näha, viibides tema kõrval. Ega rahvatarkus asjata ütle, et pole prohvetit omal maal. Nii oli ka Pavel Belikoviga, kes sündis Narvas 29. juulil 1911. a. Eestis peaaegu ei teatudki seda tagasihoidlikku inimest, ometi anti tema nimi 1983. a Altai mäestiku seni nimetule mäetipule. Kes siis oli see väljapaistev inimene, kelle üle me võime õigusega uhked olla?

Ingerisoomlannast ema ja Soome päritolu vene rahvusest isa järeltulija Pavel Belikov sündis Narvas, tema lapsepõlv ja noorus olid seotud Narva-Jõesuu ja Vasknarvaga. Gümnaasiumikursuse lõpetas Pavel Belikov toonases Leningradis, kus elasid ema vennad, 1928. a tulid nad emaga aga tagasi Eestisse. Teenistus Eesti sõjaväes aastail 1933–1934 möödus Rakveres ja Narvas, aasta hiljem asus ta elama Tallinna, kus lõpetas Tallinna Kõrgema Kommertskursuse. Edasine elu oli seotud Tallinnaga s.h elas ta mõnda aega ka Nõmmel. Viimased kakskümmend aastat elas ta Kose-Uuemõisas. Suri 15. mail 1982. a Tallinnas ja on maetud Siselinna kalmistule.

Pavel Belikov huvitus juba varases nooruses kirjandusest, filosoofiast ja kunstist, eriti Idamaade pärandist, osales Tallinnas Vene Kirjanduse ringis. Avaldas kirjandusloolisi artikleid, esines ettekannetega kirjandusõhtutel, s.h ka Nikolai Roerichist* (1874–1947). [Nikolai Roerichist on eesti keeles võimalik lähemalt lugeda L. Šapošnikova raamatust "Meister".] Kuulus kunstnik sai oma Tallinnas elavate tuttavate kaudu Pavel Belikovi harrastusest teada ja kirjutas talle 1936. aastal. P. Belikov kirjutas hiljem: "Kujutlege vaid, tema ise pöördus minu poole! Olin siis 25- või 26-aastane. See kiri avaldas mulle sügavat mõju, tajusin, et suudan hoopis-hoopis rohkem. Hakkasime kirju vahetama, sõlmusid sidemed tema perekonnaga. Algas sihipärane kogumistöö."

Roerichi-arhiivi kogumisega seoses pidas Belikov ulatuslikku kirjavahetust N. Roerichi nimeliste muuseumide ja seltsidega USA-s, Suurbritannias, Indias ja mujal. 1957. a naasis Indiast NSVLiitu kunstniku vanem poeg, ülemaailmselt tuntud orientalist Juri Roerich, kellega Belikov pidas kirjavahetust juba kolmekümnendail aastail. Isiklikud kontaktid Juri Roerichiga ja ka tema venna, kunstnik Svjatoslav Roerichiga avardasid oluliselt uurija arhiivi. P. Belikovi arhiiv sisaldas üle 3000 üksuse, siin olid peaaegu kõik N. Roerichit puudutavad trükised vene ja teistes keeltes, tema kirjad, fotod mitmetest eluperioodidest, reproduktsioonid. Belikovi arhiivi, tema trükis ilmunud ja ilmumata töid kasutasid paljud. Ühtki dissertatsiooni, artiklit ega raamatut Roerichist ei kirjutatud ilma P. Belikoviga konsulteerimata, samuti Roerichi maalide näitused, konverentsid ja filmid neist toimusid tema isiklikul osavõtul ja tema nõuannete toel. Ta oli tunnustatud autoriteet kõiges Roerichitesse puutumas. Pavel Belikov rõõmustas alati iga Roerichi nime taassünni võimaluse üle kunstniku kodumaal ja seepärast jagas mitte üksnes oma arhiivi materjale, vaid andis isegi oma valmis kirjatöid neile, kellel oli avaldamisvõimalus.

Pavel Belikovi üks esimesi publikatsioone Roerichist ilmus Moskva ajakirjas «Современник» 1967. a. 1968. a avaldati Tartu Riikliku Ülikooli Toimetistes esmakordselt põhjalik uurimus N. Roerichi kirjanduslikust pärandist – P. Belikovi paljude aastate töö vili. Selle koostamisel abistas P. Belikovi Svjatoslav Roerich. Samas väljaandes ilmus ka P. Belikovi kirjutis "Roerich ja Gorki", 1971. a aga Moskva almanahhis «Прометей» Roerichi avaldamata teoste bibliograafia.

1972. a ilmus monograafia "Roerich" biograafilises sarjas «Жизнь замечательных людей» [lühendatult: ЖЗЛ, "Väljapaistvate inimeste elu"]. Selle teose initsiaatoriks ja juhtivaks autoriks oli P. Belikov, kaasautoriks kunstiteadlane Valentina Knjazeva. Raamatus pole väljamõeldud fakte. Kõik faktid on P. Belikov ammutanud vahetul suhtlemisel N. Roerichi poegade Juri ja Svjatoslaviga, Suure Perekonna kaastööliste mälestustest, aga ka Roerichite kirjanduslikust ja epistolaarsest pärandist. P. Belikov suutis avada N. Roerichi elu- ja loometee objektiivselt ja täisväärtuslikult, tänu kaasasündinud uurija- ja filosoofivõimetele. Raamat on tõlgitud ka leedu, nepali, bengali ja rumeenia keelde. Selle raamatu ilmumine sai Roerichite mitmetahulise tegevuse mõistmise ja loomingulise pärandi omaksvõtu kujunemise nurgakiviks. Belikov kirjutas, et sarja ЖЗЛ raamat oli üks raskematest etappidest, see avas tee paljule järgnevale ja selles on raamatu peamine tähendus.

Samal aastal ilmus kogumikus «Страны и народы Востока» artikkel "Nikolai Roerich ja India". Monograafia "Roerich" jätkuna või õigemini selle sügavuti avamisena oli Pavel Belikovil mõeldud teos, mida tollastes ideoloogilise surve tingimustes avaldada ei oleks saanud, selleks on lõpetamata jäänud raamat «Рерих. Опыт духовной биографии». ["Roerich. Vaimse biograafia loomise katse"]. Belikov lootis, et millalgi kirjutatakse Roerichite pere elu vaimsest poolest, nende maailmavaatelisest alusest temast paremini ja kahtlemata oli tegemist väga raske ettevõtmisega, seepärast ka selline pealkiri. Pavel Belikov pidas nimetatud teose kirjutamist oma tähtsaimaks loominguks, mis oleks moodustanud 1972. a ilmunud monograafiaga kirjandusliku diptühhoni. Belikov kirjutas esimeses raamatus esinevatest puudujääkidest, mis tulenesid raamatusarja «Жизнь замечательных людей» formaadist ja jäiga materialistliku maailmavaate survest: "... ma püüdsin selle poole, et puudujäägid oleksid oma iseloomult "lüngad", mida võib hiljem täita, mitte aga moonutused, mida peaks "ümber lükkama" ja nende pärast punastama." Autor andis masinakirjas käsikirja teemast huvitatuile lugeda ja see ilmus pärast tema surma ilma pärijate loata. Tänavu juunis nägi lõpuks trükivalgust teose ametlik väljaanne, mis sisaldab ka mahukat kommentaaride osa, mida aitas koostada Eesti Roerichi Seltsi esimees Kira Moltšanova, kes Pavel Belikovi ja tema elu hästi tundis.

Nikolai Roerichi 100. sünniaastapäeva, 1974. aasta, kuulutas UNESCO Roerichi aastaks. Juubeli väärikaks tähistamiseks kunstniku kodumaal hakkas P. Belikov juba kaua enne seda teaduse ja kunstitegelastega vajalikke kontakte looma, suunates suure hulga inimeste tegevust, muutes neid kaastöötajateks ja mõttekaaslasteks, tema eestvedamisel loodi 1971. a selle organiseerimise initsiatiivgrupp. Ühiste jõupingutuste tulemusena õnnestus tähistada Roerichi 100. sünniaastapäeva ametlikult, riiklikul tasandil. Avaldati arvukaid artikleid suuretiraazilistes väljaannetes, toimus pidulik koosolek Suure Teatri saalis, avati suur Nikolai Roerichi maalide näitus Moskvast NSVLiidu Kunstiakadeemias, toimus esimene teaduskonverents... Hiljem toimusid need konverentsid 1976. a ja 1979. a Novosibirskis, 1982. a Ulan-Udes. Belikov osales kõikide nende ürituste ettevalmistamisel aktiivse organiseerijana ja oli hindamatuks teabeallikaks.

Nikolai Roerichi 100. sünniaastapäeva tähistamise tulemusena suurenes huvi Roerichite elu ja tegevuse vastu. P. Belikovi ja tema arhiivimaterjalide poole hakkasid pöörduma mitte ainult ajakirjanikud, kirjanikud, teadlased, vaid ka vaimsel teel orientiire otsivad inimesed. Paljud neist, võib loetleda kümneid nimesid, sõitsid Kose-Uuemõisa isiklikult vestema, veel suurem hulk olid temaga kirjavahetuses. Kirjades neile P. Belikov mitte ainult ei pannud paika teetähiseid, vaid jagas ka oma loominguks plaane. Kirjavahetus ja pakkide saatmine (P. Belikov laenutas korrespondentidele raamatuid, saatis postipakke raamatutega, mis mõne aja pärast talle tagasi saadeti) üle kogu NSVLiidu oli niivõrd tihe, et P. Belikov naljatas, et Kose-Uuemõisa postkontor töötab ainult tema jaoks! P. Belikovi sidus kirjavahetus ka India, USA, Suurbritannia, Saksamaa, Bulgaaria, Rumeeniaga – praktiliselt oli ta sel ajal, ainuisikuliselt, mitteametlikuks Rahvusvaheliseks Roerichite keskuseks. P. Belikovi kirjatööde loetelu hõlmab mitu raamatulehekülge, osa teostest on seniajani avaldamata.

2001. a ilmus 3-köiteline (ligi 1500 lk) raamat «Непрерывное восхождение» ["Katkematu tõus"], mille 1. kd hõlmab mälestusi Pavel Belikovist, 2. ja 3. kd aga Belikovi kirjavahetust. Hämmastab P. Belikovi varajane küpsus filosoofina, mis avaldub kirjades tema tulevasele abikaasale, kus ta selgitab paljusid keerukaid filosoofiaküsimusi. Näiteks 1936. aastal ta kirjutab (24-aastasena): "Meie elu ja meie mõtte elu – need on kaks erinevat elu. Kuid nad on omavahel tihedalt seotud, sõltuvad teineteisest väga. Ja võidab alati, kuigi esmapilgul on sellega raske nõustuda – mõte. Mida inimene mõtleb, selleks ta muutubki. Ei saa elu kogu oma raskusega murda seda, kelle mõte on vankumatu, kelle mõte ei takerdu kahtlustesse ja kes teab oma pürgimuste eesmärgi. Sellise mõtte ees astuvad elu argiraskused tagasi."

2004. a ilmus ligi 300 leheküljeline teos «Святослав Рерих. Жизнь и творчество» ["Svjatoslav Roerich. Elu ja looming"], eelpool sai mainitud äsjailmunud raamatut «Рерих. Опыт духовной биографии».

Õppides tundma Roerichi filosoofilis-kunstilist pärandit, võttis P. Belikov omaks uue Kultuurikontseptsiooni ja rakendas neid ideid oma ellu. See oli tee, mida mööda läksid Roerichid ise, see on eetilise enesetäiustamise tee, sisemise õilsuse arendamise tee, vaimukultuuri kogumine. Kõik, kes suhtlesid P. Belikoviga, kummardavad tema teadmiste sügavuse ja sisemise õilsuse ees.

P. Belikov kirjutas 1977. a: "Igaüks meist peab argipäeva halluse muutma kauniteks loomingulisteks päevadeks. Töös iseendaga ja argielu muutmisel loominguliseks eluks kasvavad ka meie teadmised ja meie jõud. Igaüks, kes läheneb nooruses Ülevale Teadmisele suure õhinaga teha suuri tegusid, toimib õigesti, kuid ta peab ennast kõigepealt väikeste tegudega proovile panema. Ma olen kindel, et Te teate paremini kui keegi teine oma mingeid puudusi. Õelge, kas Te olete püüdnud ühte neist täielikult välja juurida ja kas Te saavutasite selles täielikku edu? Kui mitte, siis kuidas saab arvestada eduga suurte üldinimlike puuduste likvideerimisel?"

Sellisteks tegudeks tuleb kaua ja kannatlikult end ette valmistada, ennast ja oma jõudu proovile pannes, eelkõige iseenese peal.”

* 1874. aastal Peterburis sündinud Nikolai Roerich õppis sealses ülikoolis õigusteadust ja samaaegselt Peterburi Kunstide Akadeemias Kuindži juures maalikunsti. 1909. aastal sai Peterburi Kunstide Akadeemia akadeemikuks. Täiendas end Pariisis, Hollandis, Itaalis. Mõnda aega elas välismaal (1916-1919 Soomes, siis Londonis ja Ameerikas). 1923. aastast asus elama Indiasse, mis jäi tema elukohaks kuni surmani 1947. aastal. Korraldas mitu teaduslikku ekspeditsiooni Kesk- ja Ida-Aasiasse. Abikaasa Jelena Roerich ja vanem poeg Juri olid tuntud orientalistid. Indias asutasid Roerichid Himaalaja Teadusliku Uurimise Instituudi, siit käis Roerich ekspeditsioonidel, kümnetel välisreisidel. 1957. aastast asus poeg Juri tööle NSVLiidu Teaduste Akadeemia Idamaade Instituuti. Noorem poeg Svjatoslav oli kunstnik, põhiliselt portretist, tundis paljusid bioloogia ja meditsiini eriharusid.

Milvi Aasaru
Eesti Roerichi Seltsi sekretär
www.roerich.ee

KOSE-UUEMÕISA TÖÖ- JA PUHKELAAGER OXFORELLIS

Kose-Uuemõisas toimus 13. – 17. juuni 9 – 14 aastaste noorte töö- ja puhkelaager. Üritus sai hiilgavalt teoks tänu Oxforelli igakülgele toetusele. Tänuks heakorratöödele Oxforelli territooriumil, premeeriti noori hommikuste soojade pirukate, jäätise pausi, korraliku lõunasöögi ning see järel vahva ajaviitega. Sõitsime kanuuga, ujusime välibasseinis ja mängisime toredaid meeskonna mängu. Lisaks sellele käisime viimasel päeval koos Kose töö- ja puhkelaagris osalejatega Nõmme seikluspargis. Kuigi sellel nädalal meid ilm väga ei soosinud, oli noortel siiski üks tore ja lõbus nädal suvisel koolivaheajal. Oxforelli eeskujul sooviksin teisigi selliseid koostööpartnereid, et saaks toimuda toredaid üritusi.

Triinu Randoja
Kose-Uuemõisa Külakeskuse Noortetoa juhataja/noorsootõtaja

AUGUST 2011 KOSE VALLAS TOIMUVAD

SÜNDMUSED			
06.08		Kose valla külade päev. Valla suvemängud./ Täpsem ajakava lk. 13	Karla küla
20.08	10.00	Taasiseseisvuspäeva tähistamine. Pärgade asetamine	Kose kalmistu
23.08	16.00	Vallavanema vastuvõtt kultuurikollektiivide juhtidele	Polli Loomaaed
25.-28.08		Kose Kihelkonnapäevad / Täpsem ajakava lk. 16	
NÄITUSED			
09.08. – 20.09		Kose Kunstikooli VI lennu lõputööd	Kose Raamatukogu

Juulikuu Kose Teatajas ilmunud kirjutise „Kuldmedalist Ott – tulevane matemaatik või diplomaat?“ autor on LAURA JÕGISOO

16.augustil kell 15.00 Kose päevakeskuses
INKOTUBA
müüb abivahendeid.

MIS MAA SEE ON , SIIN POLE ÜHTKI MÄGE, VAID METSAD LÕPUTUD JA LAUKASOOD....

IX Noorte Laulu- ja Tantsupidu „Maa ja Ilm“ on lõppenud, kuid emotsioonid peost on võimsad ja positiivsed. Laulu- ja tantsupidu on suur ja tähtis pidu, mille nimel tuleb palju harjutada ja vaeva näha.

On väga uhke tunne, et kõik Kose valla kollektiivid, kes valmistusid peoks, läbisid zürri nõudliku kadalipu ja said peole.

Siinkohal tahaksin tänada Kose valda, kes on toetanud oma kollektiivide juhte, vaatamata rasketele majandusaastatele, finantsiliselt.

Harjumaa rongkäigus osales Kose vallast kokku 414 lauljat-tantsijat- ja pillimängijat.

Kokku 20(!) kollektiivi- 4 muusikute kollektiivi, 7 koori ja 9 rahvatantsurühma.

Ainult Kose Gümnaasiumist osales kokku 237 lauljat-tantsijat.

Võrdluseks: Keila linn-17 kollektiivi, Harku vald -9 kollektiivi, Kuusalu vald -8 kollektiivi, Jõelähtme vald-6 kollektiivi, Anija vald -5 kollektiivi, Aegviidu vald-1 kollektiiv, Keila vald -1 kollektiiv, Kernu vald -1 kollektiiv, Kiili vald -1 kollektiiv jne.

Tänu suurele koostööle õnnestus meil kõik suurepäraselt.

Tahan tänada kõiki, kes selleks oma panuse andsid: Kose valda, Kose valla kultuurinõunikku Liivi Siht'i ,kõiki bussijuhte ja Kose Gümnaasiumi kollektiivide juhendajaid ja saatjaid-lapsevanemaid:

Heli Sepp, Leida Tiis, Lea Danilova, Kadri Tiis, Kristel Kadapik, Helle Pae, Liina Aavasalu, Triin Sepp, Angela Kilk, Ene Mitt, Liina Reiljan, Sirje Hanikat, Heleri Vahemäe, Ave Altmets, Reilika Eelmäe, Marju Zapalski, Kadri Tulp, Elle Leedmaa, Ave Oja.

Suur tänu kõikidele emmedele-issidele, vanaemadele ja vanaisadele.

Ilusat Eestimaa suve kõigile!

Anne Kruise

Kose Gümnaasiumi huvijuht ja mudilaskoori dirigent

**KOSE VALLAVALITSUS TÄNAB KÕIKI OSALEJAJD,
NENDE JUHENDAJAJD JA TOETAJAJD.**

**OLEME SIIRALT UHKED, ET KANNATE
KOSE KULTUURITRADITSIOONE JÄTKUVALT
EDASISTELE PÕLVKONDADELE.**

**VALLAVALITSUSE TÄNUÜRITUS – VALLAVANEMA VASTUVÕTT
KULTUURIKOLLEKTIIVIDE JUHTIDELE
TOIMUB 23. AUGUSTIL ALGUSEGA 16.00
POLLI LOOMAAIAS.**

Kose Vallavalitsus

KOSE VALLA KÜLADE PÄEV 2011

Toimub 6. augustil 2011 algusega kell 12.00 Karla külas

Kavas:

Retk läbi Karla küla (soovitavalt jalgratastel või autodega)

Mõõduvõtmised osavust (ka näpuosavust), täpsust, jõudu, taiplikkust ja mõtteeaksust ning võistlusõnne nõudvates tegevustes.

Võistlus ka küla – ja alevikuvanematele.

Ekskursioon Roogoja aiandustalus.

Simman ansambli Rahvastepall saatel.

Oodatud on:

Kose valla külade, vallavalitsuse ja vallavolikogu esindused.

Esinduse suurus on kuni 8 liiget, kellest vähemalt 3 peaksid olema naised.

Pealtvaatajateks ja simmanil osalema kõik vallaelanikud.

Paremuse selgitamine:

Paremus selgub kogutud kohapunktide alusel.

Iga ala võitja saab küladepäeval osalevate võitkondade arvuga võrdse arvu punkte, teine koht osalevate võitkondade arv - 1, kolmas koht osalevate võitkondade arv - 2 jne.

Punktide võrdsuse korral selgitatakse võitja lisavõistluse abil.

Autasustamine:

Auhinnad alade võitjatele ja üldarvestuses kolmele paremale võitkonnale – esindusele.

Parimale külale rändauhind.

Eriliselt silmpaistvatel võitkondadel ja võistlejatel võimalus pälvida eriauhindu.

Ajakava:

12.00 Kogunemine Karla küla kaardi juures ja retk läbi küla

13.00 – 13.45 Võitkondade registreerimine külaplatsil

14.00 Kose valla külade päeva avamine

14.15. – 17.30 Võistlused

17.30 – 18.30 Söögiaeg (kõigile võistlejatele tasuta supp)

18.00 Kokkuvõtted ja autasustamine

18.30 – 20.00 Ekskursioon Roogoja aiandustalusse

20.00 – 24.00 Simman

Avatud puhvet

Täpsemalt:

telefonil 51 22 093

või e-mailil jyri.jarvik@keila.ee

Peakohtunik

Jüri Järvik

Karla külavanem

FOTOPÄEVAD KOSE - UUEMÕISAS 19 - 21 AUGUSTIL 2011

Eesti Fotokunstiühingu ja Tallinna Fotoklubi eestvedamisel eksponeerivad Uuemõisa Kosejõe Koolis oma näitusi mitmed meie tunnustatud fotokunstnikud, nende hulgas Kose vallast pärit kuulus alpinist Jaan Künnap. Vallarahvas saab nende pilte vaadata laupäeval 20. aug. kella 12.00 - st kuni 21.00 - ni, samas on võimalik kohtuda autoritega ja soovi korral saada fotoalast konsultatsiooni.

Fotopäevadel osalejate vahel toimub näitus - konkurss, kuulatakse loenguid ning pildistatakse mõisaparki, mõisa ning kõike, mis kohapeal pilku püüab.

KOSE GÜMNAASIUM kuulutab välja konkursid alljärgnevatele ametikohtadele:

ÕPETAJAD

1. gümnaasiumiosa **ÕPPEALAJUHATAJA** 0,2 ametikohaga;
2. põhikooli/gümnaasiumi **KEEMIA-LOODUSAINETE ÕPETAJA** 1,0 ametikohaga;
3. põhikooli/gümnaasiumi **FÜÜSIKAÕPETAJA** (tähtajaline tööleping 01.09.11-31.12.11) 1,0 ametikohaga;
4. põhikooli/gümnaasiumi **VEENE KEELE ÕPETAJA** 1,0 ametikohaga;
5. põhikooli **TÜTARLASTE KÄSITÖÖ ÕPETAJA** 0,5 ametikohaga.

Nõutakse:

1. Õpetaja ametikohal vastavust HTM määrusele nr 65, 26.08.2002 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §21, §22.
2. Õppealajuhataja ametikohal vastavust HTM määrusele nr 65, 26.08.2002 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ §14.
3. Kehtivat tervisetõendit.

MAJANDUSMEESKONDA

1. **RAAMATUKOGUTÖÖTAJA** 0,5 ametikohaga;
2. **PÄEVANE ADMINISTRAATOR** 1,0 ametikohaga;
3. **IKT SPETSIALIST** 0,5 ametikohaga.

Tööleasumise aeg 25. august 2011.

Avaldus, CV ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad saata 17. augustiks aadressil Pikk 12 Kose alevik Kose vald 75101 Harjumaa või e-aadressil kool@kose.edu.ee.

Info telefonil 5203156, 6036181

KOSE VALLAVALITSUS kuulutab välja konkursi **LOGOPEEDI** vabadele ametikohtadele

- 1,0 ametikohta Kose-Uuemõisa Lasteaed- Kooli ja Kose Gümnaasiumi logopeed
- 1,0 ametikohta ajutiselt lapsehoolduspuhkusel oleva töötaja asendamiseks (oriendatult kuni juuni 2013) Oru Põhikooli ja Oru Lasteaed Mesimumm logopeed

Tööülesanded:

Töö logopeedilist abi vajavate laste/õpilastega.

Lastevanemate nõustamine lapse/õpilase arengu kohta.

Õpetajate nõustamine ja tagasiside andmine lapse/õpilase arengu kohta.

Tööle asumise aeg: alates 29.augustist 2011

Nõudmised kandidaadile:

erialane kõrgharidus; pedagoogilised teadmised, oskus neid tulemuslikult rakendada;

meeskonnatöö tahe; eesti keele oskus kõrgtasemel

Tööandja pakub vajadusel ametikorteri.

Avaldus, CV, haridust tõendava dokumendi koopia ja muud kandidaadi poolt oluliseks peetavate dokumentide koopiad palume saata aadressil Hariduse tn 1, 75101 Kose alevik, Kose vald, Harjumaa või e-posti aadressil vald@kose.ee märksõna „LOGOPEED“.

Kandideerimistähtaeg on 17.august 2011.

Lisainfo telefonil 6339 300.

K-U TREIMER OÜ

EHITAB, REMONDIB:

- ehitus- ja remonditööd
- eramute ehitus
- katuste ja fassaadide ehitus ja remont
- san. tehnilised tööd
- 18 m noolega auto-korvtöstukite rent

tel/faks 675 1230

GSM 511 5482, 5347 4909

e-mail: treimer.treimer@mail.ee

AS K.U. Mell müüb

**Kruusa
Liiva
Killustikku
Sõelutud mulda**

Transpordivõimalus

Täpsemalt tel.
56483838
ja kodulehelt
www.mell.ee

Radix Hoolduse OÜ-st
on võimalik tellida
busse.

Võimalik tellida
19 -istekohaga
väikebussi ja
50- istekohaga
mugavustega
reisibussi.

Info ja tellimine tel:
6036406; 56484864
Pikk tn.8a, Kose
alevik
e-mail info@radix.ee

LP. LOOMAKASVATAJAD!

SELLE AASTA **VEISTE UURIMINE LEUKOOSILE** NING
KOERTE JA KASSIDE VAKTSINEERIMINE TOIMUB
JÄRGMISELT:

15.08.11 algusega 13.00

Valdi, Aedver, Siimumäe H, Rohtsaar, Aun

16.08.11 algusega 09.00

Kivi, Tamm, Angel, Saadi, Viil, Oras, Uustalu

UURIMISELE LÄHEVAD KÕIK LOOMAD ALATES 24
ELUKUUST.

**KOERTE JA KASSIDE SÜSTIMINE MARUTAUDI
VASTU TOIMUB 18.08.2011**

KOSE-UUEMÕISA PARGI POOD 10.00-11.00

KIVIVÕHMA 11.30-12.00

INFO: 56 628 229, 603 6660

Priit Koppel volitaud vet.arst

Lillepäev Roogoja Talus

07. augustil 2011
kell 9.00-18.00

Ekskursioonid
elulõngaaias
ja viinamarjakasvatustes,
mängud, viktoriinid nii
lastele kui ka suurtele!

Rohkem infot:
www.rogoja.ee

Roogoja talu asub
Karla külas, Kose vallas,
Harjumaal.

Tel. 5665 4018

Üritus on tasuta.

Kõik aiasõbrad
on oodatud!

ÕHTUÕPE

1.oktoobrist 2011 käivitub Kose Gümnaasiumis
õhtuõpe.

17.-aastaste ja vanemate õppida soovijate avaldusi
8.-12.klassi astumiseks võetakse vastu kooli kantseleis
22.08-16.09.2011.

Info telefonil 6036181, 55515763

KOSE KIHELKONNAPÄEVAD 2011 TOIMUVAD 25 KUNI 28 AUGUST.

KAVA:

Neljapäev 25. august

14:00 - 17:30 Näitus „Kihelkonnakeskus Kose“ Kose Gümnaasiumis

18.00 GPS mäng algusega Aasumäelt

20.00 Trumm-It noortelaval

22.00 Öökino noortelaval

Reede 26. august

14:00 - 17:30 Näitus „Kihelkonnakeskus Kose“ Kose Gümnaasiumis

18:00 Ajalooõhtu loenguga Kose kihelkonna teede kujunemisest ja raamatuesitlus „Rava küla“ Kose pastoraadis (Jõe 4)

21:00 -23.00 Kirikuöö. Muusika ja valgusmänguga kirikumäel.

22:00 Vigilia e. ööpalvus kirikus

Laupäev 27. august

10:00 – 14:00 Käsitöö ja aiasaaduste turg, Jäätisekohvik, Loterii, Lastele mänguplats, Kihelkonna võileivatordi tegemine (iga söpsuskond võib osaleda), Muusikalised veerandtunnid igal täistunnil kirikus, Ideekonkurss Kose kihelkonna esindusmeene leidmiseks

14.00 - 17.00 Vandersellide etendus lastele noortelaval. Pilet 2.50 EUR

18:00 Vesper e. õhtupalvus kirikus

Pühapäev 28. august

11.00 Kuldeeripüha jumalateenistus armulauaga kirikus

14:00 Ajaloorännak piki Kehra maanteed köster Rassa memuaaridega

18.00 Kirikukontsert: Vox Clamantis

Täpsem info: www.eelk.ee/kose

Ootame kõiki 27. augustil müüma ja ostma Kose Kihelkonnapäevade turule (Kose kirikumäe jalamile) oma tehtud hoidiseid, aiasaaduseid (puu- ja juurvilju, marju ja lilli jne.), käsitöötooteid. Müüma võib tulla ka väikeste kogustega. Registreerimiseks ja täiendava info saamiseks palume helistada Tiinale telefonil 55560558

Avaldame kaastunnet
Pille Kullasepale lastega
abikaasa, isa ja vanaisa
Toivo Kullasepa
kaotuse puhul

Oru Põhikooli pere

Aeg annab kõik meil tagasi, ei emasüdan üalgi.
Südamlik kaastunne
Helmile ja Kustile lastega
ja nende peredega kalli ema ja vanaema
Anni Krindali
surma puhul

Mälestab Virve

Avaldan kaastunnet
Ernst Krindalile
abikaasa
Anni Krindali
surma puhul

Virve

Avaldame kaastunnet
Kerstile perega
isa
surma puhul

töökaaslased Kose
Kaplusest

Sügav kaastunne Pillele,
Kaidole ja Kerstile
peredega abikaasa, isa,
äia ja vanaisa
Toivo Kullasepa
surma puhul.

Inge, Anti perega

VÄLJAANDJA KOSE VALLAVALITSUS

Toimetaja: S. Bärge, tel. 6 751 279. Toimetuse liikmed: K. Bakradze, E. Sepp, I. Väli

Kose Teatajasse minev info saada iga kuu 22. kuupäevaks meiliaadressile koseteataja@kose.ee või helista telefonil 6 751 279.

Kujundus: OÜ Digimap, trükk AS Printon Trükikoda. Hind üksikmüügis 0.32 EUR